

ਅੱਗੇ: ਵੀ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਜੀ. ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.

ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਸ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1989 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 9198

1 ਅਗਸਤ 1989

ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 (ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ (ਸੇਧ) ਐਕਟ, 1988 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) - ਐਸ. 8(1)(4) ਅਤੇ 29 ਏ— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— ਕਲਾਵਾਂ/ 14, 15, 16, 19, 25, 26, 29, 51 ਏ, 146, 226 ਅਤੇ 227— ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1988—S'. 1—ਸੋਧਿਆ Ss. 8(1)(4) ਅਤੇ 29 ਏ—ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਤਿ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਰਧ ਨਿਆਇਕ ਹੈ—ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਆਰਟੀਕਲ 136, 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ.

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਗਣਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦੀ ਬੰਧਨ ਭਾਵਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਚੋੜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਜਮਹੂਰੀ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਵਿਵਸਥਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਜੋ ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਾਤ, ਭਾਈਚਾਰੇ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਨਸਲ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਅਤੇ ਇਕਜੁੱਟ ਰੱਖ ਸਕੇ। ਸਾਡਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਤਭੇਦ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੋਚ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਮਹੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦ ਡੋਮਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਣ। ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨਾਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਕੌਸਲ ਜਾਂ ਹਾਊਸ ਆਫ ਪੀਪਲ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਇਕਾਈ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਗਣਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਪੈਰੋਟ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਐਸ. 29-ਏ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਾਰਤ ਦੇ

ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗਾ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ S. 29 A (5) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 51-ਏ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ III ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਸ. 29-ਏ(5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ, ਕਿਸੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਗਠਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੀਆਂ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 29 ਏ (5) ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ

ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਕੱਲੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 7, 10)।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੈਕ. 29A(7) ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ। ਐਸ. 29-ਏ (7) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 19 (1) (ਏ) (ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਦੂਰ ਤੋਂ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(ਪਰਾ 7)।

ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰੇ: -

- (a) 1989 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰੇ। ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ। 1983 ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ।
ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ -
- (b) ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ / ਜਵਾਬਦਾਰੀ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ) ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ। ਜਾਂ
- (c) ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਨੁਬੰਧ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ।

4t0

ਦੇ ਨਾਲ ਵੀਡੀਆ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਜੀ.ਐਸ.

ਨਿਮੋ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਵੀ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਸੀ.ਜੇ

(1)ਕੀ *ਕਲਾਜ਼ਐਕਸ (4) ਆਈਓਫੇਸ-ਸੈਕਸ਼ਨ (1)!<of CSection185 ਅਤੇ ° Section 29-A ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1988 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸੋਧਿਆ ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14, 15, 16, 19, 25, 26, 29 ਅਤੇ 30 ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉਠਦਾ ਹੈ।

(2) ਤੱਥ:

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਗਰੁੱਪ) ਦਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਪੱਕਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਦਮ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਟੱਟ ਹੈ। ਧਰਮ ਤੋਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਿੱਖ

ਧਰਮ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਅੰਤਿਆਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ 70 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਨੇਕ ਕਾਰਜ ਲਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਖ ਮਰਦ ਜਾਂ ਔਰਤ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਲਈ, 'ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1988' ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਚਲਣਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰੇ। ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (h) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (ਧਾਰਾ 3 ਤੋਂ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਜੁਰਮ) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਦੱਸ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਚੋਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਵੇਗੀ; ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਇਸਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 29-ਏ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ (9) ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਸਹਿਣ ਕਰੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗਾ। ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਐਕਟ 6 ਜੂਨ, 1989 ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ 5 ਅਗਸਤ, 1989 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਸੋਧਿਆ ਐਕਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (h) ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ।

(3) ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 19(1) ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਰਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੋਈ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭੇਦ *ਸਖਵੰਤ ਅਲੀ* ਬਨਾਮ *ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ* (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਖਵੰਤ ਅਲੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਸੀ। ਉਹ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉੜੀਸਾ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(1)(ix) ਪਰ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮਿਊਂਸਪੈਲਟੀ ਦੇ ਕੌਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮਿਊਂਸਪੈਲਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 198 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ

ਕਰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਐਸਡੀ ਐਮ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 166.

<432

ILR ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1990)1

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰਪਾ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1) (ਜੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1) (ਜੀ) ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(l)(ix) ਵਿੱਚ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਿਊਂਸਪੈਲਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕੋ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਸ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਿੱਤਾ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(l)(ix) ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਸ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(4) ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਐਕਟ) ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਦਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਦਨ ਜਾਂ ਸਦਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸ਼ਿੱਕਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਚੋਣ ਏਜੰਟ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਾਤ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਵੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ। , ਜਾਂ ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਥਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਨੇਤਾ ਜਹਾਜ਼ ਨੇ ਜਾਤ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੈਰੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123(3) ਵਿੱਚ ਝਲਕਦੀ ਹੈ। ਤੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਹਨਾਂ ਵਿਭਾਜਨਕ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਭਿਅਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲਦੇ ਹੋਏ ਗੈਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨੂੰਨ ਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੈੱਡ.ਬੀ. *ਬੁਖਾਰੀ* ਬਨਾਮ *ਬੀ.ਆਰ. ਮਹਿਰਾ* (2) ਵਿਚ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੈਚ ਲਈ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਬੋਗ ਜੇ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

“ਧਰਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਰਾਜ, ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ। ਮੈਟਲੈਂਡ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥਾ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਧਰਮ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(5) *ਹਰਹਰਨ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ* (3) ਵਿਚ ਚੱਲਿਆ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਤਰਫ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 123 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 123(3) ਅਧੀਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਉਦੇਸ਼ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 123(3) ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਧਰਮ, ਜਾਤ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਤਰਕਹੀਣ ਜਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ

- (2) ਏਆਈਆਰ (1975) ਐਸਸੀ 1788.
(3) ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 236.

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਪਸੰਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੰਗੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਧਰਮ, ਜਾਤ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ S. 123(3) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਭਾਗ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਅਤੇ

ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ. ਇਸ ਭਾਗ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਸੋਧ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫਿਰਕੂ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ 1951 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123 ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ - ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਧਾਰਾ 123(3) ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰੂਪ ਜਾਂ ਵਾਕੰਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਤ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 123(3) ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਰਕਟ ਜਾਂ ਸੂਖਮ ਉਪਕਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਾਰਾ 123(3) ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਚੋਣ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ। ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸੰਦਰਭ, ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਦਿੱਖ ਅਤੇ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਧਰਮ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਆਦਿ।"

(6) ਪੈਰੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (5123(5) ਅਤੇ (5124(5)ਟਲੇਫ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ *ਜਮਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੁਖਰੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਲੱਛੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* (4) ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਪਰਚੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਚਾਲ- ਚਲਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਸਨ ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਝੂਠੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਚੋਣ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) AIR 1954 SC 686.

ਧਾਰਾ 123 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 124 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਪਬੰਧ ਸਨ) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(ਏ) ਦੇ *ਉਲਟ ਸਨ*। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ: -

“ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਧਾਰਾ 123(5) ਅਤੇ 124(5), ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ *ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਆਰਟੀਕਲ 19(1) (ਏ) ਵਜੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।* ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 245 (1) ਪੱਖੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ

ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੇ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧਿਆਏ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੋਲਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਪ੍ਰਭੂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਭਾਗ *'ਇੰਟਰ ਵਾਇਰਸ ਹਨ'*

(7) ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਗਣਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਬੰਧਨ ਭਾਵਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਚੋੜੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮੂਲ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਜਮਹੂਰੀ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਵਿਵਸਥਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਜੇ ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਾਤ, ਭਾਈਚਾਰੇ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਨਸਲ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੱਖਰੇਵੇਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਅਤੇ ਇਕਜੁੱਟ ਰੱਖ ਸਕੇ। ਸਾਡਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਤਭੇਦ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੋਚ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਮਹੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦ ਡੋਮਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਣ। ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਧਰਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨਾਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਨੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਜਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- ਇਹ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ, ਜਮਹੂਰੀ ਗਣਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਪੈਰੋਟ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਧਾਰਾ 29-ਏ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ

ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗਾ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 29-ਏ(5) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 51-ਏ ਅਤੇ - ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ III ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(8) ਧਾਰਾ 29-ਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 29-ਏ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਕਿ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਜਵਾਦ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 29-ਏ(7) ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੇਰਵਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ; ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 29-ਏ(7) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ *ਅਰਧ* ਨਿਆਇਕ ਹੈ। ਧਾਰਾ 29-ਏ(7) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 19 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਦੂਰ ਤੋਂ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ; (1)(a)(c) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ।

(9) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ iIII ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ 25 ਤੋਂ 28, ਇੱਕ ਉਪ ਸਿਰਲੇਖ "3 ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਅਤੇ ਉਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਆਰਟੀਕਲ 25 ਨੂੰ 'ਪਬਲਿਕ ਆਰਡਰ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤ' ਅਤੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 26 ਸਿਰਫ਼ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਧਾਰਾ 19 I(1)(a) ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 25(1) ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਦਨਸ਼ੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 25(1) ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਅਨੁਛੇਦ 25 ਦੇ ਭਾਗ III ਦੇ ਉਪ-ਆਰਟੀਕਲ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਰਥਿਕ, ਵਿੱਤੀ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕੇਗਾ। ਧਾਰਮਿਕ ਅਭਿਆਸ

ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਇਸ ਲੇਖ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਰਾਜ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, 'ਹੈਰੀਸਨ ਐਲਨਟਾਉਨ ਬਨਾਮ ਮੈਕ ਗਿਨਲੇ (5) ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਾਰਨ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਾਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਬਲੈਕ, ਮਿਸਟਰ ਜੱਜ ਕਲਾਰਕ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਿਟਕਰ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

"ਸਭ ਤੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਧਰਮ ਦੇ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਸਿੱਧਾ ਬੋਝ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਭਾਵ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗਾ, xx xx
xx xx xx xx xx
ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਧਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਵੈਧ ਹੈ।

(5) (1961) 366 US 582.

ਭਾਵੇਂ ਬੋਝ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਸਿੱਧੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਰਾਜ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਜ ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਧਾਰਮਿਕ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਸਿੱਧੇ ਬੋਝ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਬੋਝ ਨਾ ਪਾਓ।"

(10) ਜਮੁਨਾ • ਸੀਪੀਆਰਏ ■ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 29-ਏ (5) ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 29-ਏ(5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਗਠਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 29-ਏ(5) ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਕੱਲੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ - ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। *M/s* ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। *ਰਘੁਬਰ ਦਿਆਲ* ਬਨਾਮ *ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ* (6), v/ਇੱਥੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ: -

"ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਬਿਨਾਂ ਤਾਕਤ ਦੇ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਕਟ ਦੇ S.6 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਕੱਲੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਬੇੜਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ?"

(6) ATR (1962) SC 263.

,ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁੜਗਾਓਂ ਅਤੇ
ਇੱਕ ਹੋਰ (ਐਮ. ਐਮ. ਪੁੰਡੀ, ਜੇ.)

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ:

- (i) ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 1643
- (ii) ਏਆਈਆਰ 1983 ਐਸਸੀ 1461
- (iii) ਏਆਈਆਰ 1975 ਐਸਸੀ 2299

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਡਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਪਹਿਲਾਂ: ਐਮਐਮ ਪੁੰਛੀ ਅਤੇ ਏ. ਐਲ. ਬਾਹਰੀ, ਜੇ. ਜੇ.

ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਜੈਨ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ. ਗੁੜਗਾਓਂ ਅਤੇ ਹੋਰ,
—ਜਵਾਬਦਾਰ।

1988 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 11043।

17 ਅਗਸਤ 1989

ਕਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। 1950 - ਕਲਾ। 226 ਅਤੇ 227 — ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ — ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ — ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ — ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਦਲੀਲ ਸਾਡੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਇਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਰੀਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਰਜ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀ ਗਠਿਤ ਬੀਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜਿਲ੍ਹਾ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਦੱਸ ਸਕੇ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਿਖਣਾ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲੀ ਉਪਾਅ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੁਕਸ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ